

СТАНОВИЩЕ

относно научната продукция на

д-р Красимир Николов Манов, кандидат за заемане на академична длъжност „доцент“ по Наказателно право към катедра „Наказателноправни науки“ в Юридическия факултет на Софийския университет ”Св. Климент Охридски“, от д-р Юлиана Младенова Матеева, назначена на академична длъжност „доцент“ във Варненския свободен университет ”Черноризец Храбър“ и Югозападния университет „Неофит Рилски“ - член на научно жури

Със Заповед № РД 38-57/24.01.2022 г. на Ректора на Софийския университет ”Св. Климент Охридски“, съм определена за член на научно жури, във връзка с обявен конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6. Право (Наказателно право) за нуждите на Юридическия факултет, катедра „Наказателноправни науки“ - ДВ, бр. бр. 103 от 10.12.2021 г. Настоящото становище изготвям в изпълнение на посочената заповед.

Единственият кандидат за заемане на длъжността е д-р Красимир Манов.

Той е завършил специалност „Право“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2000 г. През 2014г., след успешна защита на докторска дисертация, му е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Наказателно право“ в същия университет. От 2002 г. до сега д-р Манов заема последователно длъжностите „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“ в катедра „Наказателноправни науки“ и има почти 20-годишен преподавателски стаж. Води лекции и упражнения по дисциплината „Наказателно право“ в Юридическия факултет и Факултета по педагогика на СУ, което му осигурява необходимото учебно натоварване. Д-р Манов има участия в четири проекта. Реализирал е и съставителска дейност. Справката с цитиранията свидетелства за 29 забелязани позовавания на негови трудове.

Обобщената справка с публикациите обхваща: две монографии, едната от които е защитеният дисертационен труд, осемнадесет статии, (от които: пет в научни списания и тринадесет - в сборници от конференции) и една студия в сборник от конференция. От тях, с оглед

покриване на минималните национални изисквания, по смисъла на чл. 2б, ал. 2 и чл. 4, ал. 1 от ЗРАСРБ, са представени шест публикации: една монография, явяваща се хабилитационен труд в настоящата процедура, както и пет статии.

Качеството и количеството на представената научна продукция обуславят извод за нейното съответствие с минималните наукометрични изисквания по смисъла на ЗРАСРБ и правилника по прилагането му.

Хабилитационният труд, представен за участие в конкурса, е първото монографично изследване у нас, посветено на престъпното психично въздействие. Изборът на темата показва широта на научния поглед на кандидата и творческа смелост. С него обаче достойнствата на труда не се изчерпват. Проблематиката на изследването пронизва както особената част на НК, така и редица институти на общата част. Всички те са добросъвестно и компетентно изяснени, поставени са дискуссионни въпроси и е предложен подход за тяхното разрешаване. Стилът е строго научен, с ясно изразена авторова позиция и следва да бъде положително оценен. Намирам написаното за правилно структурирано.

Монографията е в обем от 268 страници, научният апарат обхваща сериозен обем литература на български, английски и руски език. Позоваванията под линия са 263 на брой.

Трудът е стегнат и показва както високата обща култура на кандидата за академичната длъжност, така и необходимото ниво на познаване и вникване в наказателноправната материя. Подходът е интердисциплинарен: успоредно с наказателноправните, са проследени историческите и психологически аспекти на разглежданата тема, което обосновава извод за задълбоченост и всеостранност на изследването. Чисто редакционно е изрядно. Общото впечатление е силно положително.

Изложението е много целенасочено, авторът не е допуснал и минимално отклонение от темата. Много интересни изводи, които представляват безспорен принос, касаят диференцирането на психичното въздействие на директно и индиректно. Разяснени са механизмите на това въздействие върху човека – предмет на престъплението - според начините на възприемане на външното дразнение – зрително, слухово, осезателно, вкусово или обонятелно. Изведено е понятието „скрито психично въздействие“, когато

изпълнителното деяние в състава на престъплението е описано като форма на физическо въздействие, но за съставомерността му или за индивидуализацията на наказанието са релевантни психичните процеси, породени у пострадалия или друго лице – предмет на престъплението.

Приносен е анализът на кандидата относно посредственото извършителство, отразен както в монографията, така и в една от статиите. Интересни са изводите във връзка с малолетния като оръдие на посредствения извършител, когато не е действал напълно в съответствие с указаното му от наказателноотговорното лице, а е дал израз на „своя воля“, както и подчертаването на срещаното в практиката смесване на фактическото извършване и дейността на посредствения извършител. Д-р Манов е поставил и неизяснения в теорията въпрос относно психичното въздействие в светлината на телесните повреди. Кандидатът засяга още един много сериозен проблем с практически измерения - във връзка с престъпленията с такъв обект, който изключва конституиране на пострадал, напр. чл. 286, 249 НК и др. Важни и приноси са изводите по повод престъпленията, свързани с престъпно психическо въздействие върху т.нар. невменяем и по-точно съдържанието на онова, чието свойство и значение той не разбира – дали това е извършеното от дееца или извършеното от самия него, или и от двамата.

Допадна ми и изследването на съотношението между тежестта и обществената опасност на извършеното от отделните съучастници и най-вече подбудител-извършител; въпросът за „еднопосочния умисъл“ от страна на помагача, без той да кореспондира с осъзнаване на оказаната му помощ от извършителя; възникването на умисъла първо у един от съизвършителите, който се явява подбудител спрямо останалите.

Впечатляващи са разсъжденията относно въздействието върху служителя под прикритие, когато се явява обект на психично въздействие, съчетаващо особености на склоняване и принуда, както и относно необходимостта от лимитиране кръга от престъпления, които попадат в обхвата на чл. 16а НК. Приносна е класификацията на съставите, с оглед принадлежността им към някоя от следните категории: 1. Мотивиращи престъпления, при които обектът на психично въздействие бива мотивиран към осъществяване на определено поведение (а) мотивиращи към последваща престъпна или друга противозаконна дейност и б) мотивиращи към друг вид поведение) и 2.

Престъпления, предизвикващи определени психични състояния или преживявания у възприемащия. С оглед на класификацията са разгледани особеностите на някои типични за всяка категория престъпления.

Изключително задълбочена е обосновката на разграничението между формите на изпълнителното деяние „проповядва“ и „подбужда“.

Много сполучливо са анализирани относимите към темата на изследването въпроси във връзка с престъплението подкуп, свързани с изнудването от страна на ДЛ и възможното съчетание от склоняване и заплашване при провокацията към подкуп, каскадното психично въздействие при посредничеството към подкуп. Интересни са, най-накрая и размишленията на автора във връзка с обосноваване отговорността на дееца при психическо въздействие, довело до физически проявен резултат, оставяйки, разбира се, настрана въпроса за доказването в такива случаи.

Не познавам лично д-р Манов, само задочно – от научната му продукция.

Приемам, че представената от кандидата научна продукция напълно удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, предвид което, считам, че научното жури, чийто член съм, следва да вземе решение гл. ас. д-р д-р Красимир Николов Манов да заеме академичната длъжност „доцент“ по Наказателно право в катедра „Наказателноправни науки“ към Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, за което ще гласувам убедено положително.

7 март 2022г.

Варна

Изготвил становището:

/доц. д-р Юлиана Матеева/